

Een uitwisselingsproject bracht Constance Vos en Dineke Koerts, werkzaam voor het Nederlandse projectbureau *Borneoco*, en Wen Hui en Wu Wenguang, de twee oprichters van de *Living Dance Studio*, samen. Het uitwisselingsproject tussen de Europese en Chinese choreografen en dansers werd ontwikkeld ter gelegenheid van de ingebruikname van de nieuwe studio *LDS* in Peking. Deze wil als aanjager voor de moderne dans in China fungeren. Een impressie van dit initiatief.

Levende dans

door Constance Vos

Na enig zoeken zet de taxichauffeur ons af in Cao Chang Di, een ‘dorp’ ingeklemd tussen de vijfde ringweg rond Peking en de weg naar het vliegveld. Hier wonen vooral migranten die in Peking hun geluk komen beproeven: ze vinden er werk als taxichauffeur, secretaresse, bouwvakker of gaan studeren en huren in Cao Chang Di een goedkope kamer. Het dorp is een permanente bouwput; de oorspronkelijke bewoners bouwen voortdurend nieuwe kamers en aanbouwtjes aan hun huizen om die aan de migranten te verhuren. Voor de rest heeft Cao Chang Di alle kenmerken van een rommelig, ouderwets Chinees dorp met een markt, eetstalletjes, kleine winkels en een enkele supermarkt.

Hier, in deze ‘prozaische’ omgeving, bevindt zich sinds kort ook de werkplaats van een van China’s meest avant-gardistische danstheatergezelschappen, de *Living Dance Studio*. We komen binnen door een poort op een binnenplaats en worden getroffen door het grote contrast met ‘buiten’: moderne, strakke gebouwen van grijze baksteen ontworpen door een van Pekings bekendste architecten, Ai Weiwei, staan rond een tuin waarin de bomen met vrijwel geometrische precisie geplaatst zijn. Hier is niets rommelig of aan het toeval overgelaten.

De *Living Dance Studio* (*LDS*) onderscheidt zich van de officiële staatsdansgezelschappen door de manier van werken en door de thema’s die men aansnijdt. Omdat de *LDS* als aanjager van moderne dans in China wil fungeren, nodigen Wen Hui en Wu Wenguang – naast een vaste kern – voor elk project andere dansers, acteurs, schrijvers, beeldend kunstenaars of filmmakers uit om met hen samen te werken. Voor hen is het resultaat net zo belangrijk als het artistieke proces van het creëren van een voorstelling, waarin alle deelnemers worden gestimuleerd ideeën te leveren en zichzelf verder te ontwikkelen. In hun voorstellingen richten ze zich op actuele onderwerpen.

Wu Wenguang en Wen Hui: ‘We willen ons focussen op het echte dagelijkse leven en laten

zien wat gewone mensen voelen en wat er op dit moment allemaal gaande is in China. We moeten mensen vragen stellen en zelf laten nadenken, geen antwoorden geven. Daarom hebben wij ons gezelschap ook *Living Dance* genoemd’.

De handen gewassen?

In de studio werkt de *LDS* aan een nieuwe productie, die in oktober in Peking in première zal gaan. We zien dansers en acteurs die met tientallen handen van etalagepoppen in de weer zijn, zich kronkelen in grote rode ballonzakken en elkaar rondrijden in een rolstoel. *Waar gaat dit in vredesnaam over?*

Wen Hui, de choreografe van de *Living Dance Studio* legt uit: ‘de inspiratie voor dit stuk werd geboren tijdens de SARS-periode in China en laat zien wat angst in een samenleving teweeg kan brengen. Peking veranderde in die tijd in een kille omgeving waar iedereen bang en argwanend was en zelfs familie en vrienden elkaar niet meer vertrouwden. In plaats van gewoon met ‘hallo’ of ‘hoe gaat het’ begroette iedereen elkaar met ‘heb je je handen wel gewassen?’ Mensen verschansten zich in hun eigen huis; intermenselijk contact beperkte zich tot telefoon of internet en ook de overheid bood weinig soelaas. Wij voelden ons allemaal verlaten en in de steek gelaten; het leek of we gevangen zaten op een onbewoond eiland waar we niet vanaf konden en waar het einde der tijden nabij was. Vanuit deze achtergrond proberen we in onze nieuwe productie ‘angst’, maar ook andere gevoelens van onbehagen in de hedendaagse Chinese samenleving te onderzoeken.

Ook in *Report on 379* (de werktitel van de nieuwe voorstelling) maken we weer gebruik van verschillende kunst disciplines zoals danstheater, muziek, video en installaties. En wat jullie nu, tijdens de repetities zien, is illustratief voor ons werkproces: we werken associatief, beginnen bijvoorbeeld met steekwoorden als ‘eenzaamheid’, ‘angst’ en ‘vervloeking’ en laten de dansers daarop improviseren. De scènes die we nu hebben, zijn

het resultaat van twee maanden repeteren. We werken langzaam en praten ook veel over het stuk. En we hebben op dit moment geen idee hoe het er in oktober uit zal gaan zien. Dat zou toch ook alleen maar saai zijn? We houden van verrassingen, we gebruiken onze dagelijkse wisselende stemmen in het creatieve proces’.

Zo werkt de LDS al sinds 1994, toen Wen Hui samen met haar partner, documentairemaker Wu Wenguang, het gezelschap oprichtte. Eerst maakten ze voorstellingen met z’n tweeën, later in steeds wisselende samenstellingen. De LDS is een onafhankelijk gezelschap, dat opereert buiten het door de Chinese staat gesponsorde kunst- en entertainment-circuit. Dat betekent dat ze geen financiële steun van de overheid ontvangen en ook geen toegang hebben tot de staatstheaters. Voor hun optredens of repetities in Peking moesten ze – tot aan de oprichting van hun eigen studio – zelf elke keer een plek vinden en afhuren.

Stand van zaken Chinese moderne dans

Wen Hui: ‘Eigenlijk is er pas sinds het midden van de jaren tachtig sprake van moderne dans in China; deze dansvorm is dus nog maar een jaar of twintig oud. Momenteel zijn de *Beijing Modern Dance Company* en de *Guangdong Modern Dance Company* de toonaangevende staatsgezelschappen op het gebied van moderne dans. Beide groepen worden geleid door de uit Hongkong afkomstige Willy Tsao, die over zijn groepen een herkenbaar ‘Willy Tsao-sausje’ uitsmeert.’

‘Naast deze twee gevestigde namen bestaat er een aantal onafhankelijke groepen of studio’s, die – net als wij – een ander soort dans willen maken, meer gericht op inhoud, op creatieve vernieuwing en minder op mooie bewegingen en op mooie lichamen. Maar het bestaan als onafhankelijk gezelschap is niet makkelijk en deze vorm van moderne dans, zo gewoon als die is in Europa en Amerika, is in China nog erg onbekend en trekt doorgaans weinig publiek. Als ik zie hoe weinig er eigenlijk in de afgelopen tien jaar veranderd is, dan kan ik

niet anders dan concluderen dat moderne dans in China nog in de kinderschoenen staat. En ik heb ook niet het idee dat dit heel snel zal veranderen, gezien de stand van zaken op de dansacademies. Deze leveren dansers af die fantastisch kunnen dansen, qua techniek valt er absoluut niets aan te verbeteren. Maar aan het hebben van een eigen inbreng of het leveren van een bijdrage aan het creatieve proces van een voorstelling wordt vrijwel geen aandacht besteed. Integendeel zelfs, zou ik haast zeggen... het streven naar perfecte reproductie staat centraal. Je kunt je voorstellen dat een dergelijke achtergrond, het experimenteren en het zelf creëren van iets en dat aan het publiek tonen – terwijl het mogelijk nog niet perfect is – het creatieve proces behoorlijk in de weg staat.’

Overigens was tijdens het *Dashanzi International Art Festival* (www.diaf.org), dat in mei dit jaar plaatsvond, een aantal van deze, deels beginnende, onafhankelijke Chinese dansgroepen te zien. Niet alleen de LDS, maar ook groepen uit Hongkong, Jinan, Shanghai en een aantal van de dansers van de LDS met eigen werk, gaven acte de présence tijdens dit eerste Chinese onafhankelijke dansfestival.

De groep uit Jinan heeft lichaamsexpressie recentelijk ontdekt als een manier om de verhalen van gewone mensen weer te geven. In hun stuk staat een Chinese gewatteerde deken centraal; zij beelden in een combinatie van beweging en pantomime uit, welke rol de deken speelt in het leven van zeven verschillende mensen. Zij werken voornamelijk met amateurs, in hun eigen woorden met ‘gewone’ mensen, onder wie een boer en een gehandicapte jongen. De meest opvallende scène uit het stuk is het moment waarop de verpleegster, die de hele voorstelling op een stoeltje aan de zijkant heeft gezeten en van wie iedereen zich afvraagt of zij onderdeel is van de voorstelling of niet, het toneel op komt om bij de mannelijke deelnemers bloed af te nemen. Met dit bloed wordt de deken, aan het eind van het stuk inmiddels bijna uit elkaar gescheurd, nieuw leven ingeblazen.

In de groep uit Shanghai hebben professionele dansers en een dramaturg elkaar gevonden om samen danstheater te maken. Voor de dramaturg is deze theatervorm een manier om de censuur waar zijn werk regelmatig door gehinderd wordt, te omzeilen; voor de dansers is het een manier om meer inhoud aan hun dans te geven.

Een bredere blik

De LDS gaat door met het maken van voorstellingen, maar heeft ook een belangrijke nieuwe stap gezet met de bouw van haar studio. Wen Hui over de redenen van deze stap: ‘We hebben hiermee een oude droom gerealiseerd. Je kunt je niet voorstellen wat voor luxe het is om een eigen werkplaats te hebben. Tot voor kort was het altijd een enorm gedoe om repetitieruimte te vinden, we zaten een paar dagen hier, een paar dagen daar, soms in te kleine ruimtes en nu kunnen we zomaar elke dag aan de slag! Maar dat is zeker niet de enige reden voor deze stap. We willen meer aanwas voor onze groep en meer aanhang voor moderne dans en danstheater creëren in Peking. Dat doen we door het geven van workshops, zowel voor professionals als voor iedereen die geïnteresseerd is. We zijn daar in oktober 2004 mee begonnen en zijn verbaasd over het nog steeds groeiende aantal deelnemers.

‘We moeten mensen vragen stellen en zelf laten nadenken, geen antwoorden geven.’

Ook het feit dat de jongere generatie openstaat voor onze manier van bewegen, werken en danstheater maken, heeft ons in positieve zin verrast. De meeste deelnemers zijn niet van de dansacademie afkomstig, maar studenten uit andere kunstdisciplines, zoals toneel, architectuur, of beeldende kunst die meer over beweging en hun lichaam willen leren. En verder zijn we bezig met het inrichten van een documentatiecentrum op het gebied van moderne dans met boeken, tijdschriften, video’s en dvd’s die een beeld geven van de ontwikkelingen in de rest van de wereld. Ook willen we uitwisselingsprojecten organiseren met choreografen, dansers, professionals van elders, zoals we nu samen met jullie doen. We hopen hiermee een bijdrage te kunnen leveren aan een bredere blik op moderne dans in Peking.’

Gevraagd naar hun toekomstplannen zegt Wen Hui: ‘We kijken niet al te ver vooruit; we willen eerst maar eens onze plannen met de studio realiseren en dan zien we wel weer verder. Ik nodig iedereen, die van moderne dans houdt, van harte uit om een kijkje te komen nemen of, nog beter, mee te doen met onze workshops.’

Het uitwisselingsproject dat tussen april en oktober plaatsvindt tussen dansers en choreografen uit Europa (Oostenrijk, Duitsland, België en Nederland) en de LDS wordt gefinancierd met geld van de Stichting DOEN en bijdragen uit de andere Europese landen die meedoen. 友

Voel je je aangesproken door de uitnodiging van Wen Hui, meld je komst naar Cao Chang Di Gong Zuo Zhang dan aan bij Wu Wenguang: wu-wenguang@263.net. Binnenkort heeft de LDS ook een eigen website.

Borneoco maakt en ondersteunt onder meer theaterprogramma’s waarin de uitwisseling tussen kunstenaars en culturen centraal staat. Momenteel ligt de focus op China. Voor informatie, over het uitwisselingsproject kun je mailen naar info@borneoco.nl, of kijk op www.borneoco.nl.